

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

بیمه دانشجویی برای افراد تبعی

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

- نحوه محاسبه از کارافتادگی کلی برای مشاغل آزاد ۱۸ درصد
- برقراری بیمه قلبیابی برای افراد بالاتر از ۵۰ سال
- نحوه استرداد مانده دیون به مزایده گذاشته شده به‌به‌هکار
- نحوه بهره‌مندی دانشجویان دستکاری از بیمه تأمین اجتماعی

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا سازد. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارتند از:

دو ماه قبل در یک کارگاه تولیدی در استان چهارمحال و بختیاری از کار اخراج شده‌ام، اما به‌علت بارش سنگین برف و بسته‌شدن راه‌ها نتوانستم ظرف مهلت ۳۰ روز مقرر در قانون، بیکاری خودم را به اداره کار اعلام کنم. آیا بعد از گذشت دو ماه از وقوع بیکاری، امکان تنظیم دادخواست در اداره کار جهت دریافت بیمه بیکاری وجود دارد؟

طبق بند «ب» ماده (۶) قانون بیمه بیکاری بیمه‌شده باید ظرف ۳۰ روز از تاریخ وقوع بیکاری مراتب را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی واقع در محل اشتغال خود اعلام کند، اما مراجعه بعد از ۳۰ روز با عذر موجه و به تشخیص هیأت حل اختلاف اداره کار امکان‌پذیر است. طبق ماده (۳۰۶) قانون آیین دادرسی مدنی یکی از موارد عذر موجه وقوع حوادث قهریه است و بارش برف سنگین (که منجر به بسته‌شدن راه‌ها شود) می‌تواند از حوادث قهریه باشد. در مجموع این موضوع بستگی به تشخیص مراجع اداره کار دارد.

به‌علت حادثه ناشی از کار، کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی میزان از کارافتادگی من را ۴۵ درصد اعلام کرده و یک مستمری از کارافتادگی جزئی برای من برقرار شده است. از طرفی به‌علت قبولی در آزمون استخدام یکی از ادارات دولتی، قرار است از اول سال آینده در این مؤسسه دولتی مشغول به کار شوم. سؤالم این است آیا در این حالت مستمری از کارافتادگی جزئی من توسط تأمین اجتماعی قطع می‌شود؟

مستمری‌بگیر از کارافتاده جزئی اگر مشمول مقررات سایر صندوق‌ها شود، مادامی که سابقه پرداخت حق بیمه خود نزد صندوق تأمین اجتماعی را به سایر صندوق‌ها انتقال نداده، مستمری او از طرف سازمان تأمین اجتماعی قابل پرداخت است. اما چنانچه مستمری‌بگیر از کارافتاده جزئی پس از شمول مقررات صندوق دیگر، سوابق تأمین اجتماعی خود را به صندوق مربوطه انتقال دهد، از تاریخ انتقال سوابق و حذف آن در سیستم تأمین اجتماعی مستمری او قطع می‌شود.

دانشجوی دستکاری دانشگاه علوم پزشکی هستم. آیا دانشجویان دوره‌های دستکاری نیز مثل بقیه دانشجویان دانشگاه‌ها می‌توانند بیمه دانشجویی شوند؟

دانشجویانی که بارانه کارت دانشجویی معتبر، بیمه دانشجویی می‌شوند بیمه‌شان در قالب بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد است و حق بیمه ماهانه توسط خود دانشجوی پرداخت می‌شود. اما دانشجویان دوره‌های دستکاری تخصص و فوق تخصص و دکتری دانشگاه‌های علوم پزشکی که بر اساس تفاهم‌نامه مابین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با سازمان تأمین اجتماعی و با معرفی دانشجویان فوق‌الذکر توسط صندوق رفاه دانشجویان که واجد شرایط برای بیمه مشاغل آزاد هستند بیمه تأمین اجتماعی می‌شوند، پرداخت حق بیمه ماهانه آن‌ها برعکس بیمه دانشجویی، توسط صندوق رفاه دانشجویان انجام می‌گیرد.

به‌علت اخراج از کارگاه، ۳۶ ماه مقرر بیمه بیکاری برای من برقرار شده که تاکنون ۳۰ ماه آن را دریافت کرده‌ام. از طرفی به‌علت ابتلا به یک بیماری مزمن طبق نظریه کمیسیون پزشکی به‌میزان ۶۶ درصد از کارافتاده کلی شده‌ام و قرار است مستمری از کارافتادگی کلی توسط شعبه تأمین اجتماعی برقرار شود. چون جهت محاسبه مستمری نیاز به متوسط حقوق ماهانه ظرف ۷۲۰ روز قبل از شروع بیماری است اما من از تاریخ شروع بیماری تاکنون مقرری بیمه بیکاری دریافت کرده‌ام؛ با این اوصاف متوسط حقوق ماهانه چگونه محاسبه می‌شود؟

اگر تمام دوره زمانی ظرف ۷۲۰ روز قبل از شروع بیماری، بیمه‌شده از مقرری بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری و ایام بارداری استفاده کرده باشد، در این حالت حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه ظرف ۷۲۰ روز زمان اشتغال قبل از شروع دریافت مقرری بیمه بیکاری و یا غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری مورد ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.

بعد از فوت پدرم و بعد از پایان ۱۹ سالگی با اشتغال به تحصیلات دانشگاهی تحت تکفل مادرم که بیمه‌شده تأمین اجتماعی است قرار گرفته‌ام و تحت پوشش خدمات درمانی تأمین اجتماعی هستم. با این حال، آیا می‌توانم قرارداد بیمه دانشجویی (بدون حمایت درمان) منعقد کنم؟

بله. اگر دانشجوی صرفاً به تحصیل اشتغال داشته و تحت تکفل تأمین اجتماعی به تبع والدین، هم‌زمان با بیمه‌پردازی قانونی پدر یا مادر باشد بهره‌مندی او از خدمات درمانی دانشجویی در قالب بیمه مشاغل آزاد امکان‌پذیر است.

از آزادگان دفاع مقدس هستم و تا سال ۱۳۹۴ در یکی از دستگاه‌های اجرایی دولتی شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی غیر شمول قانون کار بودم. در همان سال با استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت، زودتر از خدمت ۳۰ سال بازنشسته شدم. اخیراً اطلاع پیدا کرده‌ام که در یکی از مواد قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اعلام شده که آزادگان بازنشسته می‌توانند با لحاظ شرایطی مجدداً به خدمت اعاده و با سوابق جدید بازنشسته شوند. در صورت امکان در این خصوص توضیح دهید.

در بند «ز» ماده (۸۷) برنامه ششم توسعه اعلام شده آزادگانی که به‌علت استفاده از دو برابر سابقه اسارت زودتر از ۳۰ سال خدمت کامل و قبل از تصویب قانون برنامه ششم توسعه (۱۳۹۵/۱۲/۱۴) بازنشسته شده‌اند اگر سن آنان کمتر از ۶۵ سال است، در صورت تمایل می‌توانند صرفاً برای یک‌بار دیگر به خدمت اعاده و حسب مورد با تکمیل خدمت ۳۰ سال یا ۳۵ سال مجدداً بازنشسته شوند. سازمان تأمین اجتماعی در اجرای ماده مذکور برنامه ششم توسعه طی بخشنامه‌ای اعلام کرده آزادگان بیمه‌شده تأمین اجتماعی که کمتر از ۶۵ سال سن دارند و در زمان اشتغال در دستگاه‌های دولتی مشمول قانون کار نبودند و با کمتر از ۳۰ سال خدمت بازنشسته شده‌اند، در طول دوره اجرای برنامه ششم می‌توانند به خدمت اعاده شده

و با حقوق و مزایای جدید بازنشسته شوند. نکته مهم این است که نحوه اعاده به خدمت، محل اشتغال و ردیف‌های تخصصی در دستگاه‌های دولتی تابع ضوابط و مقررات مربوط به هر یک از دستگاه‌های مربوطه دولتی است. ضمناً بازنشستگی مجدداً آن‌ها طبق ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی و تبصره ذیل آن (متوسط مزد و حقوق بیمه‌شده ظرف دو سال آخر خدمت، ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه و با لحاظ عین سوابق اسارت تقسیم بر عدد ۳۰) خواهد بود. لازم به توضیح است برنامه ششم توسعه قبلاً تا آخر اسفندماه سال جاری تمدید شد اما به‌علت بررسی قانون بودجه سال ۱۴۰۲، هنوز برنامه هفتم در دستور کار مجلس قرار نگرفته است. اگر برنامه ششم در چندماه سال آینده تمدید شود این ماده قانونی نیز قابلیت اجرایی خواهد داشت.

پدرم دارای جواز کسب پارچه‌فروشی بیمه مشاغل آزاد (بانرخ ۱۸ درصد) است. اخیراً به‌علت آتش‌سوزی مغازه، دچار حادثه و سوختگی شده است. آیا این آتش‌سوزی حادثه ناشی از کار تلقی می‌شود؟

اگر نرخ انتخابی متقاضی مشاغل آزاد ۱۸ درصد باشد، بیمه‌شده مشمول از کارافتادگی کلی است. البته بیمه‌شدگان مشاغل آزاد در حوادث ناشی از کار، برعکس بیمه‌شدگان اجباری مشمول از کارافتادگی جزئی نیستند و صرفاً اگر طبق نظریه کمیسیون پزشکی میزان از کارافتادگی بیمه‌شده مشاغل آزاد ۶۶ درصد و یا بیشتر باشد می‌تواند از قانون از کارافتادگی کلی استفاده کند.

مدتی است در چند شماره نشریه بیمه‌های توافقی اشاره می‌شود. من یک ماه است عضو انجمن صنفی نمایندگان شرکت بیمه ایران شده‌ام و با دیر کردن دفتر نمایندگی این بیمه به تنهایی با ۵۲ سال سن مشغول به کار هستم. با توجه به اینکه قبلاً مدت سه سال بیمه اجباری بودم، آیا اعضای انجمن صنفی نمایندگان شرکت بیمه ایران نیز می‌توانند طبق شرایط بیمه‌های توافقی بیمه تأمین اجتماعی شوند؟

بله. اعضای انجمن صنفی نمایندگان شرکت بیمه ایران یکی از چند گروه بیمه‌های توافقی هستند. همان‌طوری که قبلاً نیز اعلام شد، حداکثر سن مجاز برای متقاضی بیمه توافقی ۵۰ سال است اما متقاضیان با بیش از ۵۰ سال سن، لازم است معادل سن اضافی، سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند. بنابراین چون شما سه سال سابقه پرداخت حق بیمه دارید می‌توانید با لحاظ سایر شرایط بیمه‌های توافقی که در شماره‌های قبلی نشریه به آن‌ها اشاره شده است، خودتان را بیمه تأمین اجتماعی کنید.

در منزل مسکونی خودم به قلبیابی مشغول هستم. با توجه به اینکه ۵۴ سال سن دارم، آیا می‌توانم بیمه قلبیابی شوم؟

شرط سنی برای متقاضیان بیمه قلبیابی بین ۱۸ تا ۵۰ سال است که در صورت احراز سایر شرایط، نرخ حق بیمه با تخفیف ۲۰ درصد صرفاً هفت درصد خواهد بود. اما چنانچه حداکثر سن متقاضی بیش از ۵۰ سال و تا ۵۵ سال باشد باید حق بیمه مربوط به سال‌های مازاد از ۵۰ تا ۵۵ سال را بدون تخفیف و با نرخ ۲۷ درصد کامل پرداخت کند.

در شماره قبلی نشریه در خصوص بیمه اعضای شرکت گروه صنعتی بوتان اطلاع‌رسانی شده بود. آیا اعضای شرکت تعاونی سرویس کاران مجاز شرکت بوتان نیز می‌توانند بیمه تأمین اجتماعی شوند؟

بله. اعضای شرکت تعاونی سرویس کاران مجاز بوتان که دارای پروانه کار معتبر از شرکت مذکور هستند و یا گواهی معتبر از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای دارند و تحت پوشش نظام بیمه‌ای دیگری نیستند، می‌توانند مانند اعضای شرکت بوتان و در قالب شرایط بیمه‌های توافقی و با نرخ ۲۷ درصد بیمه شوند.

به علت بدهی اجرایی، قسمتی از اموال منقول من توسط اجرائیات سازمان تأمین اجتماعی بازداشت شده است. بعد از سه نوبت آگهی مزایده، قرار است در چند روز آینده اموال از طریق مزایده به فروش برسد. آیا خودم نیز می‌توانم در مزایده شرکت کنم؟ ضمناً ارزش اموال توقیفی من بیش از میزان بدهی اجرایی است. اگر اموال به قیمت بیش از میزان بدهی به فروش برسد مازاد آن به مدیون برگشت داده می‌شود؟

بله. مدیون نیز در صورت تمایل می‌تواند در مزایده اموال خود شرکت کند. همچنین با در نظر گرفتن این موضوع که اصولاً اجرائیات سازمان تأمین اجتماعی معادل بدهی اجرایی به علاوه ۳۰ درصد مازاد آن را توقیف می‌کند، اگر مبلغ اموال فروخته شده مازاد بر میزان مطالبات تأمین اجتماعی باشد، پس از کسر طلب سازمان تأمین اجتماعی و هزینه‌های آگهی مزایده و حق حراج و دستمزد کارشناسی، مانده آن به بدهکار مسترد می‌شود.

با نرخ ۱۴ درصد همراه با درمان، بیمه مشاغل آزاد شده‌ام. حق بیمه ماهانه سال ۱۴۰۱ همراه با حق سرانه درمان همسر و دخترم را هم تا پایان سال جاری پیش پرداخت کرده‌ام. از آنجایی که دخترم از اول بهمن ماه از دواج کرده و از کفالت من خارج شده، آیا پیش پرداخت حق سرانه درمان او قابل برگشت است؟

بله. اگر یکی از اعضای خانواده تحت تکفل بیمه‌شده مشاغل آزاد از ردیف افراد تبعی خارج شود و بابت او حق سرانه درمان پیش پرداخت شده باشد از تاریخ خروج از کفالت، حق سرانه درمان پیش پرداختی عیناً به بیمه‌شده مسترد می‌شود.

با ۳۰ سال سابقه و ۵۵ سال سن از تاریخ اول بهمن ماه امسال در خواست بازنشستگی کرده‌ام. با توجه به اینکه دو سال آخر سوابق من مربوط به بیمه مشاغل آزاد و بانرخ ۱۴ درصد همراه با درمان است و حق بیمه و حق سرانه درمان خودم و همسر و دو فرزند و پدر و مادرم را که تحت تکفل من بودند تا آخر سال جاری، پیش پرداخت کرده‌ام، چنانچه با تقاضای بازنشستگی من از اول بهمن ماه امسال موافقت شود، آیا دو ماه پیش پرداختی حق بیمه مشاغل آزاد بهمن و اسفند همراه با حق سرانه‌های درمان به من مسترد می‌شود؟

بله. چنانچه بیمه‌شده مشاغل آزاد حق بیمه و حق سرانه درمان را پیش پرداخت کرده باشد در صورت احراز شرایط مستمری بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی از تاریخ برقراری مستمری، مبلغ پیش پرداخت شده عیناً قابل استرداد است. همچنین در صورت فوت بیمه‌شده نیز مبلغ پیش پرداختی از تاریخ برقراری مستمری بازماندگان، به آن‌ها مسترد خواهد شد.

دانشجوی ترم اول دانشگاه هستم و چون فاقد شغل و شوهر هستم از مستمری بازماندگان پدرم که فوت کرده استفاده می‌کنم. آیا اگر بیمه دانشجویی شوم مستمری من قطع می‌شود؟

خیر. با توجه به اینکه فرزند اناث متوفی در صورتی می‌تواند در ردیف مستمری‌بگیران قرار گیرد که فاقد شغل و شوهر باشد، اما چون تحصیل شغل تلقی نمی‌شود، پذیرش در خواست و عقد قرارداد بیمه دانشجویی با هم‌زمان با دریافت مستمری بازماندگان بلامانع است.

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی